

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Győri Ítéltábla a dr. Juhász-Nagy Péter ügyvéd által képviselt **felperesnek** a Sarkantyú Ügyvédi Iroda által képviselt **alperes** ellen jogalap nélküli kifizetés iránti ügyében a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 2010. március 19. napján meghozott 4.P.21.294/2008/32. számú ítélet ellen az alperes részéről 37., 38. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán a 2011. március 8. napján megtartott tárgyalás alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla a megyei bíróság ítéletét helybenhagyja.

Köteles a felperes megfizetni az alperesnek 15 napon belül 50.000 (Ötvenezer) Ft másodfokú perköltséget.

Ezt meghaladóan mindkét peres fél viseli a fellebbezési eljárásban felmerült költségét.

Köteles a felperes megfizetni az állam javára az illetékügyben eljáró hatóság felhívására 285.700 (Kettőszáznyolcvanötezer-hétszáz) Ft feljegyzett csatlakozó fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az alperes 2004. év elejéig elnöke volt a felperesnek. A felperes az 1990-es évek közepétől pénzühánnal küzdött, rendszeresen külső személyektől kölcsönre szorult. Az 1990-es évek közepétől az alperes, mint a szövetkezet elnöke

magánszemélyként több alkalommal nyújtott kölcsönt a felperesnek. Ennek során nem tartották be a szervezetekről szóló 1992. évi I. törvény (továbbiakban: Szöv.tv.) 54. §-ában írt rendelkezéseket, illetve a felperesi szervezet alapszabályában írt rendelkezéseket sem. Az alperesnek több gazdasági társasága is volt ebben az időszakban, köztük az alperes többségi tulajdonában álló "A" Kft. is. Az alperes gazdasági társaságai (kft-éi) több szerződést kötöttek a felperessel abban az időben is, amíg az alperes a szervezet elnöke volt.

1990. február 1-jétől 2004. december 16-ig a felperes pénztárosa és pénzügyi vezetője "B" volt, aki 2004. december 16-tól - az alperessel szembeni rendkívüli felmondást követően - ügyvezető elnöke lett a felperesnek. "B" 1999. január 21-én egy számítást végzett. Ezt az akkori főkönyvelő "C" ellenjegyezte, amely azt igazolta, hogy a felperes az alperestől 1996. október 10-án 3.500.000 Ft-ot, 1997. február 28-án 1.500.000 Ft-ot, 1997. április 14-én 2.000.000 Ft-ot, 1998. július 15-én 4.000.000 Ft-ot, összesen 11.000.000 Ft-ot vett át, amelynek 20 %-kal számított kamata 3.265.525 Ft. Ugyanezen a napon egy feljegyzés is készült, amelyben "B" és "C" elismerték, hogy az alperestől, mint a szervezet igazgatóságának elnökétől, a költségek fedezése céljából 11.000.000 Ft-ot átvettek, ezen összeg után 20 % napi kamattal 3.265.625 Ft-ot kifizetnek.

1999. február 1-jén az alperes, mint hitelező és a felperes, mint kölcsönvevő kölcsönszerződést kötött, amely szerint az alperes 15.000.000 Ft kölcsönt nyújt a felperesnek, a kölcsön összegét a szerződés aláírását megelőzően már átadta az alperes, a kölcsönösszeget 1999. december 31-ig kell a felperesnek visszafizetnie, évi 20 % kamattal együtt. 1999. február 1-jén a felperes kiállított egy nyugtát, amely szerint 15.000.000 Ft átvételét a felperes igazolta, az összeget bevételezték, és a 15.000.000 Ft-ról bevételi pénztárbizonylat is kiállításra került. 2000. február 29-én a felperes a 15.000.000 Ft kölcsönösszeget visszafizette az alperesnek, aki a pénz átvételét a kiadási pénztárbizonylat aláírásával elismerte. Ugyanezen a napon kifizetésre került az alperesnek az 1999. február 1-jétől 2000. február 29-ig számított kamat is 3.242.250 Ft összegben.

2000. január 4-én a peres felek között újabb kölcsönszerződés jött létre, mely szerint az alperes 26.000.000 Ft kölcsönt nyújtott a felperesnek. A szerződés szerint 2000. december 31-ig nyújtja az alperes a fenti kölcsönösszeget évi 18 % ügyleti kamattal. A felperes ezen kölcsön összegét csak részletekben és késedelmesen tudta visszafizetni. (2000. március 20-án 5.000.000 Ft-ot, augusztus 9-én 2.500.000 Ft-ot, szeptember 21-én 6.500.000 Ft-ot, szeptember 27-én 2.600.000 Ft-ot, 2001. január 26-án 1.000.000 Ft-ot,

február 2-án 500.000 Ft-ot, február 20-án 3.500.000 Ft-ot, március 1-jén 1.000.000 Ft-ot, március 22-én 1.000.000 Ft-ot, május 31-én 2.000.000 Ft-ot, június 14-én 200.000 Ft-ot, július 4-én 200.000 Ft-ot fizetett meg) Nem fizetett azonban kamatot az alperesnek ezen kölcsönösszeg után.

2000. március 2. napján újabb kölcsönszerződés jött létre a felek között, amely szerint a felperesnek 10.000.000 Ft összegű pénzkölcsönt (tagi hitelt) nyújtott az alperes. A szerződés szerint a felperes, mint adós 2001. március 1-jéig köteles az alperesnek a kölcsönösszeget megfizetni, az ügyleti kamat mértéke évi 10 %. 2000. július 18-án a felperes 5.000.000 Ft-ot, 2000. augusztus 9-én további 5.000.000 Ft-ot visszafizetett az alperesnek, ügyleti kamatot azonban nem fizetett.

2001. január 11-én újabb kölcsönszerződés jött létre a peres felek között, az alperes 50.000,- USD összegű kölcsönt nyújtott a felperesnek. A szerződés szerint 2002. december 31-ig köteles a felperes a kölcsönösszeget visszafizetni, a kölcsönösszeg után évi 12 %-os kamatot kötöttek ki. A 14.252.606 Ft átváltott összegnek megfelelő kölcsön 2001. február 26-án került átutalásra a felperesnek. A kölcsön felvételét követően a felperes főkönyvelője elhunyt, a 2001. december 31-i mérleget, eredménykimutatást elkészíteni nem tudta, ezért az alperes "D"-t, a korábbi főkönyvelőt kérte fel a 2001. évi mérleg elkészítésére. "D" több feljegyzést is írt az alperesnek, mint elnöknek, amely feljegyzésekből megállapítható, hogy a felperes működésében számos számviteli mulasztás történt. "D" jelezte az alperesnek, hogy van olyan pénztári kiadási bizonylat 7.200.000 Ft összegről, amelyen az szerepel, hogy ez az összeg az alperesnek lett átadva vásárlásra, elszámolási számlát megterhelve. Ezen túlmenően a "A" folyószámláján egy 15.000.000 Ft-os pénztárkiadási bizonylatot találtak, ami csökkentette a pénztárat és csökkentette az alperes cégének, a "E" Kft-nek a követelését is. A kiadási bizonylat ugyanakkor fiktív, senki nem vette át a pénzt, nem írta alá, a "A" Kft. elszámolásában nem szerepel, mint követelés kiegyenlítésére átvett pénz. "D" jelezte, hogy a pénz nem volt a pénztárban, ezért szükséges, hogy a 15.000.000 Ft visszakerüljön a pénztárba. A 7.200.000 Ft sorsáról is az alperesnek kell döntenie, arról, hogy ez valójában magánszemélynek kifizetett kamatköltség-e, vagy elszámolásra, vásárlásra az alperes által felvett összeg.

2001. december 31-ére dátumozottan a felperes és az alperes között egy kölcsönszerződés megszüntetése iránti megállapodás jött létre, amely szerint a felperes 14.252.606 Ft összeget visszafizetett készpénzben az alperesnek, az alperes pedig a készpénz visszafizetésének megtörténtét az okirat aláírásával elismerte. A kölcsönszerződést közös megegyezéssel így szüntették meg. Az alperes, mint hitelező kijelentette, hogy a

kölcsönszerződésben kikötött ügyleti kamat érvényesítésétől eláll, kamatigényt az adóssal szemben nem érvényesít. A 2001. január 11-én létrejött kölcsönszerződéssel összefüggésben a felek egymással elszámoltak, ezen jogügyletből eredően a másik féllel szemben követelésük nincs, és a megállapodás megtámadási jogáról kölcsönösen le is mondtak. Az alperes által aláírásra került 2001. december 31. napjára dátumozottan egy kiadási pénztárbizonylat, amelyben az alperes elismerte a 14.252.606 Ft átvételét a felperesi pénztárból.

2001. december 14-én az alperes 5.000.000 Ft-ot átutalt a felperes számlájára, amely összegre nézve a felek között kölcsönszerződés nem jött létre. A felperes ezt az 5.000.000 Ft-ot visszafizette az alperesnek úgy, hogy 2001. december 20-án pénztárban az alperes felvett 2.500.000 Ft-ot, 2002. január 3-án és február 19-én átutalással 500.000 - 500.000 Ft-ot utalt a felperes az alperesnek, 2002. április 4-én pénztári kifizetéssel teljesítésre került 1.000.000 Ft, majd 2002. június 7-én 500.000 Ft-ot fizetett a felperes az alperesnek.

2002. szeptember 16-án az alperes 1.500.000 Ft-ot utalt a felperesnek, erről szintén nem jött létre kölcsönszerződés a peres felek között. A felperes 2003. március 17-én az 1.500.000 Ft-ot visszafizette az alperesnek.

2003. évben az alperes, mint a felperes elnök arra utasította **"B"**t, hogy 2003. április 7-én 12.000.000 Ft-ot, április 14-én 1.000.000 Ft-ot, április 29-én szintén 1.000.000 Ft-ot, 2003. május 5-én 1.000.000 Ft-ot, 2003. július 9-én 2.000.000 Ft-ot utaljon át a számlájára. **"B"** az alperes utasításának eleget tett, így összesen 17.000.000 Ft-ot 2003. április 7. és július 9. napja között átutalt az alperesnek.

A peres felek közti kölcsönszerződések az alperesnek, mint a felperesi szövetkezet elnökének az utasítására jöttek létre, aminek megfelelően azt aláírták a felperesi szövetkezet pénzügyeit intéző személyek anélkül, hogy a kölcsönszerződésről az igazgatótanács határozatot hozott volna, arról tudomást szerzett volna, és elmaradt a taggyűléseken a termelőszövetkezeti tagok tájékoztatása is erről. A felperes főkönyvelői, pénzügyi vezetői mindenkor az alperesnek, mint a szövetkezet elnökének az utasítása szerint jártak el. Arról, hogy kinek történjen kifizetés, illetve, hogy milyen összegről történjen a kifizetés mindenkor az alperes, mint a szövetkezet elnöke döntött. A felperes a számviteli előírásokat nem minden esetben tartotta be. Az alperes, mint szövetkezeti elnök magánvagyonra, a tulajdonában lévő **"A"** Kft. tevékenysége és a felperes tevékenysége számos ponton keveredett.

Nemcsak az alperes nyújtott kölcsönt a felperesnek, hanem az alperes családtagja, és más magánszemély is.

2004. évben a felperes rendkívüli felmondással az alperes szövetkezeti elnöki jogviszonyát megszüntette. Ezután a peres felek között számos levélváltás történt. 2005. január 11-én az alperes fizetésre szólította fel a felperest. A felperes igazgatóságának a tagja, "B" - valamennyi okirat, illetve szerződés áttekintése nélkül - azt a nyilatkozatot tette írásban, hogy 2001. február 26. napján az alperes által átutalt 14.252.606 Ft megfizetése akként történt, hogy 2003. április 7-én 12.000.000 Ft-ot, április 14-én 1.000.000 Ft-ot, április 29-én 1.000.000 Ft-ot, május 5-én 1.000.000 Ft-ot, összesen 15.000.000 Ft-ot a felperes átutalt az alperesnek, így 748.000 Ft a túlfizetése. Az alperes 2005. március 2-án újabb kifizetéseket sürgetett az felperesnél, amely igényeit a felperes elutasította. A felek közötti levélváltások 2008. márciusban folytatódtak. A felperes a 2008. március 12-én kelt felszólító levelével a korábbi, 2006. január 16-i felszólító levelével egyezően arra szólította fel az alperest, hogy 12.979.362 Ft jogosulatlanul átutalt tőkeösszeget és 7.259.494 Ft kamatot fizessen meg a felperesnek, mert 20.238.856 Ft jogalap nélküli túlfizetés történt az alperes javára. Az alperes a 2008. március 20-i levelében a fizetéstől elzárkózott.

A felperes módosított keresetében az alperest 17.000.000 Ft tőke, 7.226.705 Ft összegű lejárt késedelmi kamat, valamint késedelmi kamat megfizetésére kérte kötelezni. Keresetét a Ptk. kölcsönszerződésre, illetve a jogalap nélküli gazdagodásra vonatkozó rendelkezéseire alapította. Hivatkozása szerint az alperes, mint a felperes volt elnökének az utasítására történt 2003. április 7. és 2003. július 9. között 17.000.000 Ft kifizetés az alperesnek, jogalap nélkül. A szakvéleményben írtak szerint az alperesnek járó követelés beszámítása után a fenti összeg illeti meg a felperest.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Érvelése szerint nem négy, hanem hét kölcsönszerződés jött létre közte és a felperes között. Ezen kölcsönösszegek közül az 1999. január 21-ig nyújtott 11.000.000 Ft visszafizetésére és annak kamatai visszafizetésére sem került sor. Nem vitatta, hogy az 1999. február 1-i 15.000.000 Ft tőkeösszeget és az azután járó kamatot neki a felperes megfizette. A 2000. január 4-i kölcsönösszeg visszafizetését sem vitatta, az ezután járó kamatok megfizetésére tartott igényt hasonlóan a 2000. március 2-án átadott 10.000.000 Ft-os kölcsönösszeghez. A 2001. január 11-i kölcsönszerződéssel kapcsolatban előadta, hogy a felperes ebből az összegből csak 12.000.000 Ft-ot fizetett meg. A kölcsönszerződés megszüntetése csak színlelt volt, az fiktív könyvelési tételt leplező szerződés volt, amely "F" ügyvéd javaslatára készült.

Mind a kiadási pénztárbizonylatot, mind a kölcsönszerződés megszüntetési okiratot csak azért írta alá, hogy a könyvelés a 2001. év vonatkozásában be tudják fejezni, mert részére 14.252.606 Ft összeg kifizetése 2001. december 31-én nem történt meg. Nem mondott le a késedelmi kamatigényéről sem. Ezen kölcsönösszeg rendezéseként történt meg a 2003. április 10-ei 12.000.000 Ft átutalása. Ezt követően még további 2.252.606 Ft tőkével és kamatokkal is tartozik a felperes az alperesnek. Az 5.000.000 Ft és az 1.500.000 Ft összegek körében akként nyilatkozott, hogy azok ténylegesen kölcsönök voltak, amelyekre vonatkozóan évi 12 %-os kamatban állapodtak meg, így ezen összegek utáni kamatokra is igényt tartott, mert ezeknek csak a tőkerésze került kifizetésre. Védekezésének lényege szerint a felperes az, aki az elszámolások után még tartozik az alperesnek. Erre alapítottnan kérte a kereset elutasítását, de az elsőfokú bíróság tájékoztatása ellenére sem kívánt viziontkeresetet előterjeszteni, kizárólag annak teljes összege erejéig kívánt beszámítási kifogással élni a fentiek szerint.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 7.477.002 Ft-ot, ezen összegből a rendelkező részben meghatározott részösszegek és kezdőidőpontok után járó késedelmi kamatokat. Kötelezte továbbá az alperest, hogy fizessen meg felperesnek 79.200 Ft szakértői díjat és 220.000 Ft ügyvédi munkadíjat, mint perköltséget. A felperes ezt meghaladó keresetét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az államnak 504.000 Ft, míg az alperest 396.000 Ft le nem rótt eljárási illetéket.

Határozat indokolásában a Ptk. 524. §, 528. §, 217. § /1/ bekezdés, valamint a Szöv.tv. 54. § /2/ bekezdése alapján megállapította, hogy azok a kölcsönszerződések, amelyekről írásbeli kölcsönszerződés nem jött létre, azok semmisek, és ezekre a semmisség jogkövetkezményeit kell alkalmazni. Így érvénytelen a 2001. december 14-i 5.000.000 Ft-os, továbbá a 2002. szeptember 16-i 1.500.000 Ft-os „kölcsönszerződés”. Továbbá ugyanilyen alaki okból érvénytelen szerződésnek minősülne az 1999. január 21-i, az alperes által állított 11.000.000 Ft-os kölcsönszerződés is. Ez utóbbiról azonban az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy ez nem is jött létre a peres felek között.

Ennek körében a Pp. 206. §-ában foglalt mérlegelési jogkörében eljárva - a felperesi előadást elfogadva - azt állapította meg, hogy 11.000.000 Ft-ra nem jött létre kölcsönszerződés a peres felek között. Az 1999. január 21-én kelt feljegyzés szerint 11.000.000 Ft-ot - meg nem jelölt időpontban - átvett a felperes az alperestől, amely valójában a korábbi években az alperes által folyósított tőkeösszegek megerősítése volt, amely összeg után fizetett ki a felperes összesen 3.265.625 Ft kamatot az alperesnek. Ezt a két összeget

felkerekítve jött ki 15.000.000 Ft tartozás, amelyre 1999. február 1-jén 15.000.000 Ft kölcsönösszegre szerződés kötött a felperes az alperessel. Maga a kölcsönszerződés is utal arra, hogy már korábban megtörtént a 15.000.000 Ft átadása az alperes részéről a felperesnek. Az 1999. január 21-i feljegyzés a mellékletre utal, a melléklet szerint pedig 11.000.000 Ft összeget az alperes 1996. október 10-én, 1997. február 18-án, április 14-én, illetve 1998. július 15-én adott át a felperesnek. Az 1999. január 21-i feljegyzés korábban átadott kölcsönösszegekre és nem arra utal, hogy 1999. január 21-én az alperes 11.000.000 Ft-ot átadott a felperesnek. Az alperes nem tudott becsatolni a 11.000.000 Ft kölcsönösszegre vonatkozó írásbeli kölcsönszerződést, holott 1999. február 1-jén a 15.000.000 Ft összegre írásbeli kölcsönszerződés készült. Ha a 15.000.000 Ft kölcsönösszegen felül 1999. január 21-én további 11.000.000 Ft-ot az alperes kölcsönadott volna a felperesnek, nyilvánvalóan erről is írásbeli kölcsönszerződés kellett volna hogy készüljön. Az alperesnek a később kölcsönadott tőkeösszegeket a felperes megfizette, okiratok is bizonyítják, hogy ezek kifizetése megtörtént. Az alperes a peres eljárás megindulásáig soha nem kérte, egyetlen levelében sem jelezte, hogy a felperes neki 11.000.000 Ft és járulékaival még tartozna. Ezért az elsőfokú bíróság nem találta bizonyítottnak, hogy 1999. január 21-én az alperes 11.000.000 Ft kölcsönt folyósított volna a felperesnek. Indokolása szerint életszerűtlen, hogy 2009-ig az alperes nem kérte volna a 11.000.000 Ft kölcsönösszeg megfizetését a felperestől, ha erre valóban sor került volna. Az alperes a későbbi kölcsönök tőkeösszegének megfizetését, mint a felperesi szövetkezet elnöke figyelemmel kísérte, követte. A 11.000.000 Ft bevételezéséről bevételi pénztárbizonylatot sem tudott az alperes csatolni, holott a később kölcsönadott összegekről a pénztári befizetések során mindenkor bevételi pénztárbizonylatok készültek. Mindezen adatok és bizonyítékok mérlegelésével az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy a 11.000.000 Ft és az ezután számított késedelmi kamat nováció folytán került át az 1999. február 1-jén megkötött 15.000.000 Ft-os kölcsönszerződésbe, nem volt önálló 11.000.000 Ft kölcsönnyújtás az alperes részéről. Az alperesnek kellett volna bizonyítania az önálló 11.000.000 Ft-os kölcsönszerződés létrejöttét, ezt azonban az alperes bizonyítani a Pp. 164. § szerint őt terhelő bizonyítási kötelezettsége ellenére nem tudta.

Az 1999. február 1-jén létrejött 15.000.000 Ft-os kölcsönszerződés kapcsán rögzítette, hogy a peres felek egyezően adták elő, hogy ezen kölcsön tekintetében mind a tőkeösszeget, mind annak kamatait a felperes megfizette az alperesnek, e kölcsönnyújtással kapcsolatban a felperesnek keresete, az alperesnek pedig beszámítási kifogása nem volt.

A 2000. január 4-én létrejött 26.000.000 Ft-os kölcsönszerződés tekintetében megállapította, hogy a felek egyezően adták elő, hogy a tőkeösszeget a felperes visszafizette az alperesnek, továbbá azt is egyezően adták elő, hogy ezen tőkeösszeget terhelő 18 %-os késedelmi kamat megfizetése nem történt meg. Az elsőfokú bíróság ezen kölcsönadott tőkeösszeg után járó kamatszámítás során sem a felperes, sem az alperes, sem az igazságügyi szakértő számítását nem fogadta el, figyelemmel a Ptk. 293. §-ára. Továbbá mind a felek, mind az igazságügyi szakértő figyelmen kívül hagyták, hogy a Ptk. 301. §-a szerint pénztartozás esetén a kötelezett a késedelembe esés időpontjától kezdve késedelmi kamatot is köteles fizetni és a Ptk. 301. §-ának rendelkezései az idő folyamán (kölcsönszerződés megkötése) után részben változtak is. A fenti jogszabályi rendelkezések alapján elvégzett elszámolás szerint a 26.000.000 Ft-os kölcsönösszeg vonatkozásában azt állapította meg, hogy az alperesnek nem fizetett meg a felperes 6.442.726 Ft tőkeösszeget és 2003. április 7-ig számolva mindösszesen 2.624.043 Ft kamattartozást. Így megállapította, hogy a 26.000.000 Ft-os kölcsönösszeghez kapcsolódóan az alperes beszámítható ellenkövetelése 9.066.769 Ft, és az e körben előterjesztett beszámítási kifogást ebben az összegben fogadta el.

A 2000. március 2-án létrejött 10.000.000 Ft-os kölcsönszerződés kapcsán rögzítette, hogy a peres felek szintén egyezően adták elő, hogy a kölcsön tőkerésze visszafizetésre került az alperesnek, azonban a kamatokat ezen kölcsönösszeg után szintén nem fizette meg a felperes. Szintén a Ptk. 293. §-a szerinti elszámolást alkalmazva megállapította, hogy ezen kölcsönösszeg alapján a felperes tőketartozása 2003. április 7-én 220.317 Ft, míg kamattartozása 84.626 Ft, tehát az alperes összes beszámítható követelése ezen kölcsönösszeg kapcsán 304.943 Ft.

A 2001. január 11-i 50.000,-- USD (14.252.606 Ft) összegű kölcsönszerződés alapján az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat mérlegelve megállapította, hogy 2001. december 31-én a felperes a 14.252.606 Ft összeget megfizette az alperesnek, a kölcsönszerződés felbontása megtörtént, és az alperes lemondott a kikötött 12 %-os ügyleti kamatról is. Kifejtette, hogy az alperes a perben az őt terhelő bizonyítási kötelezettsége ellenére nem tudta bizonyítani, hogy a 2001. december 31-i szerződés felbontása az színlelt lett volna, így ezen kölcsönösszeg vonatkozásában alaptalannak találta az alperesi beszámítási kifogást.

A 2001. december 14-én az alperes által átutalt 5.000.000 Ft-os kölcsönösszeg, és a 2002. szeptember 16-án átutalt 1.500.000 Ft-os kölcsönszerződés kapcsán megállapította, hogy ezekre kölcsönszerződés

érvényesen nem jött létre, mert írásbeli szerződés a felek között nem volt. Figyelemmel azonban arra, hogy ezeket az összegeket az alperes átutalta a felperesnek, ezekhez a felperes jogalap nélkül jutott hozzá. A Ptk. 364. §-a és 360. § /1/ bekezdése szerint ezen pénzátvételektől számítva a felperes a Ptk. 301. §-a szerinti késedelmi kamatot köteles fizetni az alperesnek, amelynek összege 69.013 Ft összeg az 5.000.000 Ft visszafizetéséig számolva, és 82.273 Ft az 1.500.000 Ft- visszafizetéséig számolva.

Az elsőfokú ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést kérve annak megváltoztatásával a kereset teljes elutasítását. Fellebbezési érvelése szerint az elsőfokú bíróság két kölcsönszerződés vonatkozásában tévesen állapította meg a tényállást, és tévedett emiatt a felek közötti elszámolás kapcsán is. A 11.000.000 Ft-os kölcsönszerződés tekintetében tévesen állapította meg a tényállást az elsőfokú bíróság, okszerűtlen mérlegeléssel fogadta el a felperes idetartozó tényállításait, és tévesen állapította meg, hogy a 11.000.000 Ft és az ezután számított késedelmi kamat nováció folytán került át az 1999. február 1-jén megkötött kölcsönszerződésbe. Maga az alperes sem állította azt, hogy 1999. január 21. napján 11.000.000 Ft-ra vonatkozóan kölcsönszerződést kötött volna a felperessel. Ennek a szolgáltatása kölcsön címén 1996. október 10. és 1998. július 15. napja között történt, ez bizonyítja az 1999. január 21. napján kelt feljegyzés és annak melléklete, amely rögzíti a szolgáltatások időpontját. Ha ez a 11.000.000 Ft összegű szolgáltatás az elsőfokú ítéletben írt okokból (az írásbeliség hiányában) érvényes kölcsönszerződésnek nem minősül, úgy a tőkeösszeg után számított késedelmi kamat elszámolása 3.265.625 Ft összegben helytálló volt az elsőfokú bíróság által. Miután azonban a felperes ezt a 11.000.000 Ft tőkét nem fizette meg az alperesnek, ezt az összeget a még nem teljesített járulékokkal együtt az alperes javára el kell számolni. Tévesen állapította továbbá meg a tényállást az elsőfokú bíróság a 2001. január 11-i 50.000,-- USD (14.252.606 Ft) összegű kölcsön vonatkozásában és téves következtetést vont le akkor, amikor úgy foglalt állást, hogy ezt az összeget a felperes visszafizette az alperesnek, a kölcsönszerződést a felek felbontották és az alperes lemondott a 12 %-os ügyleti kamatról is. Tévesen értékelte ugyanis a rendelkezésre álló bizonyítékokat az elsőfokú bíróság, és ezért jutott arra a téves következtetésre, hogy az alperes nem tudta bizonyítani a kölcsönszerződés felbontásának színlelt voltát, illetőleg az ügyleti kamatról történt lemondás színleltségét. A felperes a 2001. január 11-én felvett kölcsönt részben törlesztette a 2003. április 7-én átutalt 12.000.000 Ft összeggel, tehát a még nem teljesített tőkeösszeg, illetve ügyleti és késedelmi kamatokkal tartozása fennáll, a Ptk. 293. §-a szerinti számítás alapján, és a nem teljesített összeg az alperes javára számolandó el.

A felperes csatlakozó fellebbezést terjesztett elő, amelyben az elsőfokú ítélet keresetet elutasító részének megváltoztatásával azt kérte, hogy a másodfokú bíróság a kereseti kérelme szerinti összegben marasztalja az alperest. Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú eljárásban becsatolt és az elsőfokú bíróság végzése alapján kiegészített aggálytalan szakvélemények teljes mértékben alátámasztják a felperes kereseti kérelmét.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme - a felperesi fellebbezéssel támadott körben - az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

A felperes fellebbezési ellenkérelme - az alperesi fellebbezéssel támadott körben - szintén az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

A fellebbezések nem alaposak.

Az ítélet tábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a perben szükséges és elégséges mértékben a bizonyítási eljárás lefolytatta, az ott beszerzett bizonyítékokat a Pp. 206. §-ának megfelelően, helyesen, okos módon, összességükben értékelve helyes tényállást állapított meg, és abból helyes jogkövetkeztetéseket levonva, érdemben helytálló döntést hozott.

Arra az alperes a fellebbezésében helyesen hivatkozott, hogy az alperes nem azt állította, hogy 1999. január 21. napján jött volna létre 11.000.000 Ft-ra vonatkozóan kölcsönszerződés a felperes és az alperes között. Az alperes tényállítása szerint a 11.000.000 Ft kölcsön nyújtása 1999. január 21. napját megelőzően, 1996. október 10. és 1998. július 15. között történt, amely kölcsönnyújtás teljesen független jogügylet volt az 1999. február 1. napján megkötött kölcsönszerződéstől. Ennek körében az elsőfokú bíróság ítélete félreérthetően fogalmaz, és tévesen rögzíti, hogy az alperes azt állította volna, hogy 1999. január 21. napján nyújtott a felperesnek további 11.000.000 Ft kölcsönt, amelynek a visszafizetése nem történt meg.

Ezzel szemben a felperes tényállítása az volt, hogy nem volt önálló 15.000.000 Ft-os kölcsönnyújtás, hanem a korábbi 11.000.000 Ft és késedelmi kamataira vonatkozó kölcsönszerződést újították meg a felek, és ennek folytán kötötték meg az 1999. február 1-jei kölcsönszerződést. Így további (önálló) 15.000.000 Ft-os kölcsön nyújtásra nem került sor, hanem a korábbi szerződés megújítása folytán szerződtek 15.000.000 Ft-os kölcsönnyújtásra vonatkozóan a peres felek.

Ezen két „kölcsönszerződés” kapcsán tehát abban kellett állást foglalnia az elsőfokú bíróságnak, hogy két önálló kölcsön nyújtására és teljesítésére került-e sor, az alperes által állított összegekben, avagy ténylegesen egy

kölcsön nyújtására került sor 11.000.000 Ft összegben, amelyet 1999. február 1-jén kelt szerződésükben „megújítottak” (módosítottak) a peres felek, és abba 15.000.000 Ft-os kölcsönösszeget foglaltak már bele.

A Pp. 164. §-ának /1/ bekezdése folytán az eljárásban - az elsőfokú bíróság által egyebekben helyesen kifejtettek szerint - a felperest terhelte annak a bizonyítása, hogy a 11.000.000 Ft és ezután számított késedelmi kamat nováció folytán került át az 1999. február 1-jén megkötött kölcsönszerződésbe, és ténylegesen csak egy kölcsönnyújtására került sor. Ezzel szemben az alperest terhelte annak a bizonyítása, hogy két önálló kölcsönszerződés volt a peres felek között ebben a körben egy 11.000.000 Ft összegű és egy 15.000.000 Ft-os, és ebből az előbbi visszafizetésére nem került sor.

Az elsőfokú bíróság a perben rendelkezésre álló bizonyítékok mérlegelésével állapította meg azt a fentiek körében, hogy nem volt szó két önálló kölcsönnyújtásról az alperes részéről, hanem a 11.000.000 Ft és ezután számított késedelmi kamat nováció (szerződés módosítása, megújítása) folytán került át a felek között írásban megkötött 1999. február 1-jei 15.000.000 Ft-os kölcsönösszeget tartalmazó kölcsönszerződésbe. Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok széleskörű, okszerű értékelésével, az ítéltábla álláspontja szerint logikai ellentmondás nélkül fogadta el e körben a felperesi tényállítást és állapította meg az idevonatkozó tényállást. A fentieket támasztja alá a másodfokú bíróság álláspontja szerint az 1999. január 21. napján kelt okirat (a korábbi kölcsönszerződések tényének elismeréséről), továbbá az 1999. február 1-jén kelt 15.000.000 Ft kölcsönnyújtására vonatkozó szerződés közötti rendkívül rövid, mindössze 10 napos idő eltelte is. Az egymáshoz nagyon közeli időpontokban kelt okiratok alátámasztják azt, hogy a felperes ténylegesen 11.000.000 Ft összegű kölcsön kapott az alperestől, amelyet a felek beszámítottak a 15.000.000 Ft összegű kölcsönbe.

Helytálló és okszerű az az elsőfokú megállapítás is, hogy az alperesnek a később kölcsönadott tőkeösszegeket a felperes maradéktalanul megfizette. Okiratok is bizonyítják, hogy ezen összegek kifizetése megtörtént, de ezt maga az alperes is elismerte. Életszerűtlen lenne ezért, hogy amennyiben ezt a 11.000.000 Ft-os kölcsönt nem vették figyelembe a szerződő felek az 1999. február 1-én megkötött kölcsönszerződésüknél, és ott nem számították be, hanem az önálló kölcsönként fennmaradt, úgy akkor az alperes a peres eljárás megindulásáig miért nem kérte soha, és egyetlen levelében sem jelezte soha, hogy neki a felperes 11.000.000 Ft-tal és járulékaival még tartozna. Ennek az összegnek a megfizetését nem kérte a pert megelőzően soha a felperestől az alperes, kizárólag a perben terjesztett elő erre

beszámítási kifogást. Helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság, hogy ennek a ténye is azt igazolja, hogy nem két önálló kölcsönnyújtás történt ebben a körben az alperes részéről a felperes felé. Ennek a tényét támasztja alá az is, hogy az 1999. február 1-jén kelt kölcsönszerződésben azt rögzítették a szerződő felek, hogy a kölcsön összegét az aláírást megelőzően már átadta az alperes a felperesnek.

Mindezen adatok azt támasztják alá, hogy a korábban 11.000.000 Ft összegben nyújtott alperesi kölcsön kapcsán 1999. január 21. napján egy elszámolás készült a peres felek között, amelynek következtében bizonyos összegű késedelmi kamat kifizetésére kerül sor az alperesnek, és amelynek eredményeként a korábbi kölcsönnyújtásra vonatkozó szerződésüket valóban megújították 1999. február 1-jén kelt írásbeli szerződésükkel. Hogy pontosan miként, milyen elszámolási mód alapján került sor a 11.000.000 Ft-os szerződés megújítására az 1999. február 1-jén kelt szerződésben foglaltak szerinti feltételekkel, ennek körében a tényállás felderítésére tényszerűen nem került sor, azonban ennek a jogvita mikénti elbírálásánál nem volt jelentősége. Ennek indoka pedig az, hogy a felek egyezően adták elő, hogy az 1999. február 1-jén létrejött (megújított) 15.000.000 Ft-os kölcsönszerződés kapcsán mind a kamat, mind a tőkeösszeg kifizetésére sor került.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást tovább erősíti, hogy a peres felek között 1999. február 1-jén írásban megkötött (megújított) kölcsönszerződést követően a felperes általi teljesítéseket teljes egészében erre a 15.000.000 Ft-os kölcsönösszeg törlesztésére számolták el a peres felek mindketten, és ezen összeget tekintették megfizetettnek a felperes által fizetett összegekkel. Márpedig ha az alperesi tényállításnak megfelelően önálló korábbi kölcsönszerződés maradt volna a 11.000.000 Ft tekintetében, és az alapján felperesi tartozás, akkor az elszámolásnak értelemszerűen a korábbi, még fennálló kölcsönre kellett volna vonatkoznia, ám a felek nem így tettek.

A peres felek között 2001. január 11. napján létrejött kölcsönszerződés kapcsán az elsőfokú bíróság szintén a perben rendelkezésre álló bizonyítékok mérlegelésével állapította meg azt, hogy 2001. december 31-én a felperes ezt a kölcsönösszeget megfizette az alperesnek, a kölcsönszerződés felbontása megtörtént a peres felek között és az alperes lemondott a kikötött 12 %-os ügyleti kamatról is. Az e körben a tényállást megalapozó, a peres felek által aláírt okirattal szemben az alperest terhelte volna annak a bizonyítása, hogy a fentiek tényét megalapozó okirat és szerződési akarat színlelt volt. Az elsőfokú bíróság az e körben rendelkezésre álló bizonyítékok teljes körű és

helyes logikai értékelésével állapította meg azt, hogy ebben a körben az alperes az őt terhelő bizonyítási kötelezettsége ellenére nem tudta ítéleti bizonyossággal bizonyítani azt, hogy a fenti kölcsönszerződést felbontó szerződés színlelt lett volna.

A Pp. 206. §-ának /1/ bekezdése értelmében a bíróság a tényállást a felek előadásának, és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékok egybevetésével állapítja meg, a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli, és meggyőződése szerint bírálja el. A bíróság mérlegelése tehát kiterjed egyrészt az egyes bizonyítékok bizonyító erejének megállapítására, másrészt a bizonyítékoknak és a felek, valamint a per egyéb résztvevői magatartásának egybevetésére, és a maguk összességében való értékelésére.

Az elsőfokú bíróság helyes, a Pp. 206. § /1/ bekezdésének idézett rendelkezésének megfelelő mérlegeléssel állapította meg a jogvita eldöntése alapjául szolgáló fenti releváns tényállást, amely a másodfokú bíróságot is köti, így a másodfokú eljárásban nem volt lehetőség a bizonyítás adatainak újabb egybevetésére és értékelésére. (BH.2006.403.)

A megállapított tényállásból pedig helyesen vont jogkövetkeztetést az elsőfokú bíróság arra, hogy a felperest az alperes által állított 11.000.000 Ft összegű kölcsöntartozás megfizetésének a kötelezettsége nem terheli. Ezen összegű kölcsöntartozás a szerződés megújítása folytán teljes egészében beépítésre került felek között 1999. február 1. napján létrejött kölcsönszerződésbe, amelyet viszont a felek egyező előadása szerint a felperes maradéktalanul teljesített, így ebben a körben, ezen összeg tekintetében nincs az alperesnek beszámítható követelése. Szintén az így megállapított tényállásból okszerűen következik, hogy 2001. december 31-én a felperes maradéktalanul megfizette az alperesnek a 2001. január 11-én kelt kölcsönszerződésből eredő tartozását, megtörtént a kölcsönszerződés felbontása, amelyben az alperes lemondott a kikötött ügyleti kamat igényéről is. Ebből következően ezen szerződésből eredően sincs beszámítható igénye az alperesnek a felperesi követeléssel szemben.

A felperes csatlakozó fellebbezése kapcsán az ítéletábra kiemeli, hogy a felperes csatlakozó fellebbezése indokolásában kizárólag az elsőfokú eljárásban beszerezett általa aggálytalannak tartott szakvéleményekre hivatkozott. Ezzel szemben az elsőfokú bíróság ítéletében részletes indokát adta annak, hogy miért nem lehetett a felperesi fellebbezéssel támadott körben, sem a felperes, sem pedig az igazságügyi szakértő számítását a felek közötti elszámolás során elfogadni. Helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság, hogy az igazságügyi szakértő az általa készített szakvélemény szerinti

elszámolás során figyelmen kívül hagyta a Ptk. 293. §-át, továbbá a Ptk. 301. §-át, valamint a Ptk. 232. § /2/ bekezdését is. Az elsőfokú bíróság a fenti jogszabályok alapján irányadó elszámolási szabályok helyes alkalmazásával állapította meg, hogy milyen összegű tőke és késedelmi kamattartozása maradt fenn a felperesnek a 2000. január 4. napján felvett 26.000.000 Ft összegű kölcsön, továbbá a 2000. március 2. napján létrejött kölcsönszerződésekből eredően. Hasonlóan helyes elszámolást alkalmazva állapította meg a felperest terhelő késedelmi kamattartozások összegét a 2001. december 14-i és 2002.szeptember 16-i átutalások kapcsán is. Ezen elszámolás volt az, amely az elsőfokú bíróság által helyesen felhívott jogszabályi rendelkezéseknek megfelelt az irányadó tényállás mellett. Így az elsőfokú bíróság a felperes csatlakozó fellebbezésében hivatkozott, - téves elszámolást alkalmazó - szakértői véleménytől ebben a körben helyesen tért el, és a döntése alapjául szolgáló elszámolása is helytálló, amelyet a felperes csatlakozó fellebbezésében így kellő alap nélkül tett vitássá.

Mindezekre figyelemmel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét - a fellebbezés folytán szükségessé vált fenti kiegészítéssel - a Pp. 253. § /2/ bekezdése alapján helybenhagyta.

Sem a felperes csatlakozó fellebbezése, sem az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 239. §-a folytán alkalmazandó Pp. 78. § /1/ bekezdés alapján kötelesek viselni a másodfokú eljárásban felmerült saját perköltségeiket. Figyelemmel azonban arra, hogy a felperesi oldalon nagyobb mértékű másodfokú pervesztesség mutatkozott a felek által fellebbezett pertárgyértékekre figyelemmel, a másodfokú bíróság az felperest kötelezte a Pp. 81. § /1/ bekezdése alapján arra, hogy fizessen meg a alperesnek 50.000 Ft jogi képviselési munkadíjból álló másodfokú perköltséget. Ennek összegét az ítéletábra a Pp. 79. § /1/ bekezdése, valamint a 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet 3. § /2/, /3/, /5/ és /6/ bekezdései alapján - a per egyéb adataira figyelemmel - a kifejtett ügyvédi munka mérlegelésével és a fellebbezett pertárgyértékek különbözetének alapulvételével állapított meg. Az eredménytelenül fellebbező felperes köteles továbbá a Pp. 78. § /1/ bekezdése, valamint a 6/1986. (VI.26.) IM. rendelet 13. § /2/ bekezdése alapján az eredménytelen fellebbezésével kapcsolatban felmerült feljegyzett fellebbezési eljárási illeték megfizetésére is.

Győr, 2011. évi március hó 8. napján

Dr. Lezsák József sk.

Dr. Bajnok István sk.

Dr. Maurer Ádám sk.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelélül:

Tisztviselő